

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/69/2021
Identifikačné číslo spisu:	1516208351
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1516208351.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne K. V., bývajúcej v N. XX, zastúpenej spoločnosťou OLEXOVA VASILISIN s.r.o., so sídlom v Bratislave, Gorkého 6, IČO: 36 820 059, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Zuzana Olexová, proti žalovanej News and Media Holding a.s., so sídlom v Bratislave, Einsteinova 25, IČO: 47 256 281, zastúpenej spoločnosťou Škubla & Partneri s.r.o., so sídlom v Bratislave, Digital Park II, Einsteinova 25, IČO: 36 861 154, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Martin Škubla, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 7C/164/2016, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. júla 2020 sp. zn. 15Co/82/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. júla 2020 sp. zn. 15Co/82/2020 vo výrokoch I. až IV. z r u š u j e a v e c m u v r o z s a h u z r u š e n i a v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom zo 14. marca 2017 č.k. 7C/164/2016-171 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 10.000 € titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.) a žalobkyni priznal náhradu trov konania v celom rozsahu (výrok II.).

1.1. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do jej osobnostných práv uverejnením článkov označených v rozhodnutí. Na prejednanie veci nariadil pojednávanie dňa 14. marca 2017, na ktoré sa žalovaná nedostavila a svoju neúčasť ani neospravedlnila. Nakoľko boli splnené podmienky v zmysle § 274 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), na návrh žalobkyne rozhodol rozsudkom pre zmeškanie a žalobe v celom rozsahu vyhovel. Uviedol, že z pripojených listinných dôkazov mal nárok žalobkyne jednoznačne preukázaný. Po právnej stránke rozhodnutie odôvodnil § 274, § 275, § 277 ods. 2, 3 CSP, § 11 a § 13 OZ. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Súd prvej inštancie uznesením z 26. apríla 2017 č. k. 7C/164/2016-213 zamietol návrh žalovanej na zrušenie uvedeného rozsudku súdu prvej inštancie. Dospel k záveru, že na strane žalovanej neboli

preukázané ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré zmeškala pojednávanie vo veci.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolania žalovanej rozsudkom z 28. novembra 2018 sp. zn. 15Co/267/2017, 15Co/268/2017 (ďalej aj „prvé odvolacie rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.), uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil (výrok II.), návrh žalovanej zo 14. februára 2018 na prerušenie konania zamietol (výrok III.) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok IV.).

4. Proti prvému odvolaciemu rozhodnutiu podala žalovaná dovolanie podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhla, aby dovolací súd prvé odvolacie rozhodnutie a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby prvé odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Navrhla tiež odložiť právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozsudku v časti výroku I. a IV.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) najskôr uznesením zo 6. augusta 2019 sp. zn. 8Cdo/153/2019 odložil vykonateľnosť prvého odvolacieho rozhodnutia v rozsahu výrokov I. a IV. a následne uznesením z 21. mája 2020 sp. zn. 8Cdo/153/2019 zrušil prvé odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5.1. V podstatnom uviedol, že odvolací súd v rozpore s ustanovením § 219 ods. 3 veta druhá CSP neoznámil elektronickými prostriedkami právnomu zástupcovi žalovanej miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku. Rovnako tak žalovanej strane nebola doručená odvolacia duplika žalobkyne.

6. Odvolací súd následne rozsudkom z 29. júla 2020 sp. zn. 15Co/82/2020 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.), uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil (výrok II.), návrh žalovanej zo 14. februára 2018 na prerušenie konania zamietol (výrok III.), žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok IV.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

6.1. Odvolací súd po vrátení veci najvyšším súdom preskúmal vec, túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať, dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech. Uviedol, že rozsudok verejne vyhlásil dňa 29. júla 2020; o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, právni zástupcovia sporových strán, upovedomení zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1 a 3, § 385 ods. 1 CSP). Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 až 3 CSP) ako vecne a právne správny a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje.

6.2. Ďalej uviedol, že v intenciách zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu vyjadrenie žalobkyne, tzv. dupliku, zaslal žalovanému dňa 24. júna 2020 (č.l. 392 spisu), túto prevzal jeho právny zástupca dňa 24.6.2020 (č.l. 395 spisu), avšak sa k nemu nevyjadril.

6.3. Odvolací súd sa následne vyjadril k právnomu posúdeniu veci prvostupňovým súdom, ktoré považoval za správne. Z obsahu spisu bolo podľa jeho názoru zrejmé, že podmienky na vydanie kontumačného rozsudku boli splnené. V ďalšom v podstate zopakoval právnu a skutkovú argumentáciu uvedenú v prvom odvolacom rozhodnutí, ktorá sa týkala aj jeho výroku II. V neposlednom rade nevzhliadol ani dôvod k prerušeniu konania a podanie návrhu Ústavnému súdu Slovenskej republiky na začatie konania o súlade právnych predpisov, pretože nemal pochybnosti v súlade § 274 CSP s Ústavou Slovenskej republiky (výrok III) a rozhodol o trovách konania (výrok IV a V).

7. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu jeho výrokov I. až IV. podala dovolanie žalovaná a navrhla, aby dovolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Navrhla tiež odložiť právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozsudku v časti výroku I. a IV., čo odôvodnila významnými vadami napadnutého odvolacieho rozhodnutia a vysokým rizikom neúspešnosti spätnej vymožitelnosti zaplateného peňažného plnenia.

7.1. Dovolanie podala z dôvodu existencie procesnej vady zmätočnosti rozhodnutia, pričom jeho

prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP. Dovolanie podala zároveň z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

7.1.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP namietala, že

(i) „odvolací súd v rozpore s ust. § 219 ods. 3 C.s.p. neoznámil žalovanému miesto a čas verejného vyhlásenia Druhého rozsudku odvolacieho súdu elektronickými prostriedkami, hoci žalovaný o uvedené požiadal”,

(ii) „žalovanému bolo doručené zrušujúce Uznesenie NSSR až po vydaní Druhého rozsudku odvolacieho súdu”,

(iii) „odvolací súd sa nezaoberal a nezohľadnil Doplňujúce vyjadrenie 2, ktoré podľa jej názoru obsahovalo dôležitú právnu argumentáciu”,

(iv) «odvolací súd nesprávne posúdil Rozsudok ako rozsudok pre zmeškanie, hoci sa jednalo o „bežný” meritorný rozsudok a nezohľadnil materiálne podmienky pre vydanie Rozsudku»,

(v) „odvolací súd absolútne nezohľadnil skutočnosť, že žalovaný v Odvolaní proti Uzneseniu doložil substitučné plnomocenstvo na zastupovanie na Treťom pojednávaní.”

7.1.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nastolila právnu otázku „či je súd povinný skúmať naplnenie nielen formálnych, ale aj materiálnych podmienok pre vydanie kontumačného rozsudku”.

8. Žalobkyňa navrhla dovolanie odmietnuť ako neprípustné. V podstatnom uviedla, že ustanovenie § 214 ods. 3 OSP neupravovalo inštitút osobitnej žiadosti na účely oznámenia termínu pojednávania tak, ako to bolo zakotvené v CSP. Ďalej uviedla, že v súvislosti s nedoručením rozhodnutia dovolacieho súdu žalovanej nebola naplnená materiálna stránka porušenia zákona, k čomu nedošlo. K vyjadreniu žalovaného z 19.11.2018 uviedla, že toto už nebolo potrebné doručovať protistrane. K ostatným výhradám uviedla, že ich žalovaná uvádza opakovane, napriek tomu, že sa strana žalobkyne k nim už vyjadrila.

9. Žalovaná k vyjadreniu žalobkyne v podstate zotrvala na svojej dovolacej argumentácii, poukázala na dovoláciu judikatúru (4Cdo/132/2017, 5Cdo/14/2018, 5Cdo/121/2018, 3Obdo/21/2019). Pokiaľ jej odvolací súd doručil zrušujúce dovolacie rozhodnutie až z napadnutým odvolacím rozhodnutím, tak uvedeným konaním došlo k situácii, že odvolací súd v podstate rozhodol pred tým, ako zrušujúce rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné (opakovane) zrušiť.

11. Najvyšší súd, vychádzajúc z argumentácie žalovanej a zistiť splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého odvolacieho rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP uznesením z 30. júna 2021 sp. zn. 7Cdo/69/2021 vykonateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia odložil až do právoplatnosti rozhodnutia o dovolaní žalovanej.

12. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

15. Žalovaná podala dovolanie z dôvodu existencie zmätočnostnej vady konania a zároveň z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, t.j. uplatnila dva dovolacie dôvody.

16. V prvom rade vyvodzovala prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

18. Žalovaná namietala, že odvolací súd ju v rozpore so zákonom neupovedomil elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku.

19. Podľa § 219 ods. 3 CSP platí, že vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

20. V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie (č. l. 211 súdneho spisu) požiadala odvolací súd, aby ju v súlade s § 219 ods. 3 CSP upovedomil o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku elektronicky na e-mailovú adresu jej vtedajšieho právneho zástupcu. Odvolací súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku v danej veci na svojej úradnej tabuli v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (č.l. 396 až 398 súdneho spisu), avšak v spise sa nenachádza doklad o tom, že toto oznámenie bolo právnomu zástupcovi žalovanej odoslané aj elektronickými prostriedkami. Uvedené nevyplyva ani z obsahu zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku pred odvolacím súdom z 29. júla 2020 (č. l. 399 súdneho spisu) Za tejto situácie je možné konštatovať, že odvolací súd si vo vzťahu k žalovanej (opakovane) nesplnil povinnosť vyplývajúcu z § 219 ods. 3 CSP.

21. Najvyšší súd už za účinnosti predchádzajúceho civilného kódexu dospel k záveru, že k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku) dochádza tiež vtedy, keď odvolací súd v rozpore s ustanovením § 214 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomil elektronickými prostriedkami účastníka, ktorý podľa § 45 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku požiadal o také doručovanie písomností (R 9/2016).

22. Vyššie uvedený právny záver zastáva odvolací súd aj v preskúmvanej veci a s poľutovaním už druhýkrát v tej istej veci musí konštatovať, že postupom odvolacieho súdu, ktorý nedodrжал procesný postup v zmysle § 219 ods. 3 CSP, došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (pozri obdobne rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/14/2018, 5Cdo/127/2018, 5Cdo/58/2019, 5Cdo/92/2019). Týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

23. Odvolací súd porušil právo žalovanej na spravodlivý proces aj v súvislosti s ďalšou námietkou dovolateľky, týkajúcou sa doručovania predchádzajúceho zrušujúceho dovolacieho rozhodnutia

žalovanej [bod 7.1.1. (ii)]. V zhode s názorom vysloveným vo veci sp. zn. 2Cdo/5/2018 dovolací súd konštatuje, že hoci rozhodnutím najvyššieho súdu z 21. mája 2020 sp. zn. 8Cdo/153/2019 došlo k zrušeniu prvého odvolacieho rozhodnutia, k tomu, aby rozhodnutie dovolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť a nastali účinky späté s týmto rozhodnutím spočívajúce v jeho záväznosti a nezmeniteľnosti (§ 237 ods. 1 CSP) bolo nevyhnutné jeho riadne doručenie všetkým stranám dovolacieho konania, resp. ich právnym zástupcom, postupom podľa § 105 a nasl. CSP. Aj dovolacie konanie, v ktorom dovolací súd uznesením rozsudok odvolacieho súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, je zavŕšené až doručením tohto rozhodnutia poslednej zo strán sporu (uznesenie najvyššieho súdu z 15. júna 2011, sp. zn. 6Cdo/193/2010). Ak táto podmienka splnená nie je, nemôže zatiaľ odvolací súd o odvolaní znovu rozhodnúť (bráni tomu prekážka rozsúdenej veci). Len (alebo až) riadne a predpisom vyhovujúce doručenie má účinky predpokladané zákonom (viď primerane judikát R 19/1968). Až týmto okamihom stráca pôvodný rozsudok odvolacieho súdu, ktorý bol zrušený, právoplatnosť a pominú aj dôsledky s tým spojené (pozri tiež uznesenie najvyššieho súdu z 21. júna 2017 sp. zn. 5Cdo/68/2016).

23.1. V podobných súvislostiach najvyšší súd už v uznesení z 28. novembra 2013 sp. zn. 5Cdo/434/2012 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 141, ročník 2014) zaujal právny názor, podľa ktorého ak bolo rozhodnutie odvolacieho súdu o odvolaní zrušené dovolacím súdom, je odvolací súd povinný ešte pred svojím ďalším rozhodnutím o odvolaní doručiť účastníkovi zrušujúce rozhodnutie a vytvoriť mu procesnú možnosť reagovať v primeranej lehote na situáciu, ktorá vznikla zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu. Porušenie týchto povinností dovolacím súdom má za následok odňatie možnosti účastníka pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP); (pozri aj uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/193/2010, 3Cdo/156/2016).

24. So zreteľom na dôvodne namietané vady zmätočnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd v súlade s jeho rozhodovacou praxou neposudzoval už opodstatnenosť ďalších dovolacích námietok. Odvolací súd však v ďalšom konaní zváži ich prípadný význam, či konvalidáciu procesného resp. právneho stavu, ak to bude potrebné na zachovanie práva na spravodlivý proces resp. pre správne právne posúdenie veci.

25. Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ CSP, je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie v namietanom rozsahu zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnými procesnými vadami nemôže byť považované za správne. Dovolací súd preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

26. V novom rozhodnutí odvolací súd rozhodne znova o trovách pôvodného konania a o trovách (tohto) dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

27. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.